

Kulturaftale 2021-24 mellem kulturministeren og Kulturregion Bornholm

Aftaleparter

Aftalen er indgået mellem kulturministeren og Kulturregion Bornholm.

Aftaleperiode

Fra den 1. januar 2021 til den 31. december 2024.

Lovgrundlag

Kulturregionen får statstilskud ifølge Lovbekendtgørelse nr. 728 af 7. juni 2007 om Kulturministeriets kulturaftaler med kommuner m.v. og om regionernes opgaver på kulturområdet, Lov nr. 563 af 24. juni 2005 om ændring af en række love på kulturområdet (udmøntning af kommunalreformen på kulturområdet), Lov nr. 1532 af 19. december 2017 om udlodning af overskud og udbytte til lotteri § 16 samt kulturaftalen for perioden 2021-24.

Overordnet formål med kulturaftalerne

- At understøtte kommuners engagement
- At styrke samarbejdet kommuner imellem
- At styrke samarbejdet mellem kommuner og stat
- At fastholde og udbygge den kulturpolitiske dialog og værdidebat mellem stat og kommuner
- At give større dispositionsfrihed på det kommunale niveau og sætte fokus på overordnede mål og resultater
- At sikre en bedre ressourceudnyttelse gennem kulturregional koordinering og arbejdsdeling
- At fremme og videreudvikle de kulturelle institutioner, produktionsmiljøer og aktiviteter i kulturregionen med vægt på kvalitet
- At opsamle og videregive særlig viden og erfaringer på kulturområdet til gavn for det samlede kulturliv i hele landet

Aftalens formål og indhold

Kulturaftalen 2021-24 har hovedsageligt fokus på udviklingsinitiativer med national relevans vedrørende børn og unge op til 20 år.

Aftalen har til formål at give Bornholms børn og unge et godt udgangspunkt for at kunne begå sig som kompetente og skabende medborgere i det danske demokrati. Kulturregion Bornholm vil derfor arbejde med tre indsatsområder, som henholdsvis skal give børn og unge indsigt i den bornholmske natur- og kulturarv, fremme unges demokratiske dannelse og stimulere børns lyst til at udtrykke sig kunstnerisk gennem musik. Aftalens konkrete initiativer vil blive løftet ved hjælp af tværgående samarbejder mellem kultur- og naturinstitutioner, uddannelsesinstitutioner, foreninger, kunstnere og nationale aktører inden for eksterne læringsmiljøer.

Indsatsområder

Med udgangspunkt i omverdensanalyse, mission og vision vil kulturregionen i aftaleperioden arbejde med følgende indsatsområder: Kulturelle rødder, Demokratisk dannelse og Musikalske fællesskaber

Skema A er en præsentation af kulturregionens indsatsområder for de kommende fire år, herunder det overordnede resultatmål for hvert indsatsområde. Kulturregionen beskriver indsatsområder og resultatmål nærmere i bilag tre.

Skema A om indsatsområder og mål

Indsatsområde	Indsatsområdets formål	Resultatmål
Kulturelle rødder	<ul style="list-style-type: none"> -at sikre bornholmske børn og unges kendskab til deres kultur- og naturarv -at understøtte børn og unges sociale, kreative og faglige kompetencer gennem æstetiske læringsprocesser 	<ul style="list-style-type: none"> - øget forståelse for den særegne natur og naturgivne kulturarv, med-ansvarfølelse samt viden om miljø og bæredygtighed - øget bevidsthed om egne kreative udtryk og innovative/entreprenante arbejdsmåder samt praktisk erfaring med forskellige materialer, teknikker og kunstneriske processer
Demokratisk dannelse	<ul style="list-style-type: none"> -udfolde kultur- og naturhistoriens potentiale for at fremme unges kompetencer, muligheder og lyst til at deltage aktivt i samfundslivet - at øge unges involvering i formidlingen af den bornholmske kultur- og naturarv 	<ul style="list-style-type: none"> - øget demokratisk selvillid og samfundsenagement blandt unge - styrkelse af kulturinstitutionernes kompetencer i at nå og involvere unge
Musikalske fællesskaber	<ul style="list-style-type: none"> - at give bornholmske børn adgang til et musikalsk fælleskab, der styrker deres musikalske, sociale og personlige evner - at styrke samspillet af faglige kompetencer mellem musiklærere på skoler og kulturskolelærere - at flere børn og unge bliver musik aktive og engagerer sig i de lokale musikmiljøer 	<ul style="list-style-type: none"> - flere børn og unge får en større musikforståelse, instrumentkendskab og lyst til at udtrykke sig musikalsk - styrkelse af netværket inden for børn, unge og musik på Bornholm

Finansiering og statistik

Statens tilskud til indsatsområderne kommer fra Puljen til kultur i hele landet. Puljen er øremærket til udvikling og forudsætter en kulturregional egenfinansiering på minimum 50 pct.

Tabel B viser den samlede finansiering, dvs. kulturregionens egenfinansiering og statens medfinansiering. Kulturregionen uddyber i bilag 4 aftalens bevillingsmæssige grundlag og vilkår, herunder kulturregionens prioritering af midlerne på indsatsområdeniveau.

Tabel B Den samlede finansiering af indsatsområder i aftaleperioden (2021-tal)

	2021	2022	2023	2024	Alt i alt
Kulturregionens egenfinansiering	436.000	436.000	436.000	436.000	1.744
Statens medfinansiering fra Puljen til kultur i hele landet	300.000	300.000	300.000	300.000	1.200
I alt	736.000	736.000	736.000	736.000	2.944

Tilskud fra Puljen til kultur i hele landet forudsætter, at Folketingets finansudvalg vedtager aktstykket om udlodningsmidler til kulturelle formål i de enkelte aftaleår.

Slots- og Kulturstyrelsen kan bede kulturregionen om at indsende statistiske oplysninger m.v. i lighed med kommuner, der ikke er omfattet af en kulturaftale

Regnskab, status og slutevaluering

Regnskab, status og evaluering skal tage udgangspunkt i kulturaftalens omverdensbeskrivelse, mission, vision, indsatsområder og resultatmål.

Frist for regnskab er den 15. september året efter regnskabsårets afslutning. Regnskab skal aflægges på regnskabsskema udarbejdet af Slots- og Kulturstyrelsen, og skal omfatte både statstilskud og kulturregionens egenfinansiering.

Regnskabsoplysningerne skal underskrives af revisor.

Sammen med regnskabet skal kulturregionen afgive en kortfattet, skriftlig status for indsatsområdernes formål og resultatmål med henblik på dialog med Slots- og Kulturstyrelsen.

Senest den 1. marts i aftalens sidste år skal kulturregionen indsende en skriftlig slutevaluering, der kan danne grundlag for forhandling om en eventuel ny aftale.

Tilsyn

Kulturregionen har tilsynsforpligtelsen for de konkrete initiativer, der modtager støtte fra kulturregionen i henhold til kulturaftalen.

Genforhandling, justering og opsigelse af kulturaftalen

Genforhandling eller justering af aftalen kan finde sted ved væsentlige ændringer af det grundlag, aftalen er indgået på, og i øvrigt når parterne er enige herom.

Underskrift af aftalen

Rønne d. 18.12.20

Sted og dato

Kulturregion Bornholm

KBH, d. 16/12:2020

Sted og dato

Kulturministeren

Bilag 1. Omverdensanalyse

Kulturregion Bornholm består af Bornholms Regionskommune, som har et indbyggertal på knap 40.000 borgere.

Bornholm adskiller sig på flere måder fra resten af Danmark. Øen har en særegen og naturgiven kulturhistorie. Den mangfoldige natur byder på klippe, skov, heder, klippeløkker (overdrev), kyst og helt særlige geologiske forhold, som ikke findes andre steder i landet. Det er kendetegn, som bl.a. har givet grobund for stærke kunstneriske miljøer, en rig arkæologi og en blomstrende madkultur.

De stedbundne kvaliteter er en stor del af fortællingen om Bornholm, der hvert år får besøg af over 0,5 mio. turister og 30.000 lejrskoleelever. Men turismen betyder store sæsonudsving i antallet af kulturgæster i løbet af året, hvilket betyder, at der typisk er færre kulturtilbud om vinteren end om sommeren. Øens kulturinstitutioner tilbyder formelle undervisningstilbud til dagtilbud og skoler hele vinterperioden. De kommunale fritidskulturtilbud til børn og unge udbydes af Folkebiblioteket, Ungdomsskolen og Kulturskolen, der dog i de senere år har oplevet en faldende tilslutning til skolens musikundervisning.

Som et led i en helhedsplan for Rønne har kommunen købt en stor ejendom ved siden af Kulturskolen, øens regionale spillested og øvefaciliteter for musikere. Med købet ønsker kommunen at udvikle kulturumødestedet Byens Hus, der bl.a. skal samle de kommunale kulturtilbud til børn og unge. Der er derfor stort fokus på at etablere et tæt samarbejde mellem de to kulturinstitutioner og øvrige aktører i Byens Hus om at skabe et inspirerende, kreativt og musik miljø for øens børne- og ungdomsliv.

I Kulturregion Bornholm arbejder vi ud fra en overbevisning om, at den unikke bornholmske kultur- og naturarv skal understøtte udviklingen af det bornholmske samfund. Dette skal ske ved at bringe naturen og kulturen i spil i forhold til børn og unges dannelses- og læringsproces, så de dannes til at være livsduelige og demokratiske samfundsborgere.

Der er et stigende ønske i kommunen og kulturlivet om at sætte fokus på den bornholmske ungdom. Inden for de næste fire år åbner Bornholms Museumscenter, som samler Bornholms Kunstmuseum, Bornholms Museum og et nyt lysmuseum. Centret vil også introducere det nye initiativ **museum+**, som bl.a. skal fungere som en ramme for demokratisk udveksling af synspunkter og debatter. Dette ser kulturregionen som et springbræt til at give unge en stemme i samfundet og inspirere til aktivt medborgerskab, hvilket ligeledes er i tråd med kommunalbestyrelsens ønske om at nedsætte et ungeråd.

Kulturaftalen indgår som et led i realiseringen af kommunens kulturpolitiske ambition om, at kunst, kultur og natur skal indgå som en integreret del af børn og unges hverdag. Aftalen understøtter samtidig aktuelle lokalpolitiske indsatser som f.eks. et godt familieliv på Bornholm ("De Små Børns Bornholm"), et bæredygtigt og klimavenligt øsamfund ("Bright Green Island"), Bornholm som anerkendt World Craft Region og Bornholms børne- og ungepolitik og folkesundhedspolitik.

Bilag 2. Mission og vision

På baggrund af ovenstående omverdensanalyse vil kulturregionen i aftaleperioden 2021-2024 arbejde ud fra følgende vision og mission.

Mission

Kulturregion Bornholms mission er at udvikle kultur- og naturarven, som en ressource i det bornholmske samfund og at fremme borgernes muligheder for at udfolde sig kreativt og deltage i kulturelle oplevelser af høj kvalitet.

Vision

I de næste fire år vil Kulturregion Bornholm arbejde mod en vision om at styrke børn og unges forudsætninger for en livslang og aktiv deltagelse i kultur- og samfundslivet. Gennem møder med kunst, kultur og natur vil vi bidrage til børn og unges alsidige udvikling og motivere dem til at være reflekterede, vidende og tolerante medskabere af vores fælles fremtid.

Bilag 3. Indsatsområder og resultatmål

3.1. Indsatsområde 1. Kulturelle rødder

Formål

Indsatsområdet har til formål at sikre bornholmske børn og unges kendskab til deres kultur- og naturarv, så de får indsigt i den kultur, de er en del af og er i stand til at se verden i et bredere perspektiv. Dette indebærer en ambition om at give børn og unge mulighed for at indgå i æstetiske læringsprocesser, der vækker deres nysgerrighed og understøtter deres sociale, kreative og faglige kompetencer.

Indhold

Hav, vind og landskab er og har altid været rammesættende for livet på Bornholm. Derfor skal børn lære om disse naturgivne forhold, og hvordan naturen både i fortid og nutid spiller en gennemgående rolle i Bornholms kunst- og kulturhistorie. Ikke blot som kunstnerisk inspirationskilde, men også som kilde til den danske råstofindustri f.eks. med den i dansk kontekst unikke forekomst af lerarten kaolin til porcelænsproduktion.

Netop råstofindustrien er en vigtig del af den bornholmske industrihistorie og udgør grundlaget for Bornholms lange tradition inden for keramikproduktion og kunsthåndværk. Også i dag er øen hjemsted for et stærkt kunsthåndværkermiljø, som blev internationalt anerkendt i 2017, hvor Bornholm blev udnævnt til World Craft Region som den første region i Europa.

De senere år har kulturregionen udviklet en bred vifte af pædagogiske kultur- og naturtilbud til dagtilbud og grundskoleelever i regi af Skoletjenesten Bornholm. Det er fortsat en ambition, at alle øens børn skal møde Bornholms særegne kunst, kultur og natur, så de bevidstgøres om egen identitet og udvikler en lyst til at interessere sig for vores fælles kultur- og naturarv. De næste fire år vil vi derfor udvikle nye læringsforløb, der sætter fokus på to centrale dele af den bornholmske kulturarv, naturen og kunsthåndværket.

Resultatmål

Indsatsens initiativer skal opfylde følgende målsætninger.

Resultatmål (effekter)
- Øget forståelse for den særegne natur og naturgivne kulturarv, med-ansvarsfølelse samt viden om miljø og bæredygtighed
- Øget bevidsthed om egne kreative udtryk og innovative/entreprenante arbejdsmåder samt praktisk erfaring med forskellige materialer, teknikker og kunstneriske processer

Samarbejdspartnere

Indsatsområdet omfatter et samarbejde med øens kultur- og naturinstitutioner, privatskoler, folkeskoler, lokale kunsthåndværkere og Skoletjenesten - Videnscenter for eksterne læringsmiljøer,

Budget og finansieringsplan

Nedenfor ses det årlige budget samt finansiering:

Budget	Beløb i kr.
Kulturelle læringsforløb for dagtilbud og grundskoleelever	382.000
Finansiering	Beløb i kr.
Kulturregion Bornholm	252.000
Kulturministeriet	130.000
I alt	382.000

3.2. Indsatsområde 2. Demokratisk dannelse

Formål

Indsatsen har til formål at udfolde kultur- og naturhistoriens potentiale for at fremme unges kompetencer, muligheder og lyst til at deltage aktivt i samfundslivet. Heri ligger et ønske om at fremme unges forståelse af, at mennesket er historieskabt og -skabende, og at de alene eller i fælleskab med andre kan påvirke og ændre samfundsudviklingen. Endelig skal indsatsområdet bidrage til at styrke kulturinstitutionernes rolle som demokratiske dannelsesinstitutioner, der inddrager unge i formidlingen af Bornholms kultur- og naturarv.

Indhold

En stor del af de bornholmske unge flytter fra Bornholm efter endt ungdomsuddannelse for at videreudanne sig eller opleve verden. Imidlertid er der unge som fortsat engagerer sig og igangsætter forskellige aktiviteter på Bornholm, selvom de ikke længere bor på øen. Med ønsket om at opretholde et lignende samfundsengagement også på sigt, vil vi gerne anerkende øens bosiddende unge som en ressource og give dem en platform for deres ideer, meninger og handlekraft.

Vi vil derfor med afsæt i det nye museum, Bornholms Museumscenter, inddrage udskolingselever og unge under ungdomsuddannelse i udviklingen af **museum+**. Her skal anderledes formidlingsformer bidrage med nye vinkler på fortællingen om Bornholm og danne en ramme for diskussioner om øen lige nu og i fremtiden. I forlængelse af realiseringen af **museum+** faciliteres en proces, hvor unge inviteres til at reflektere, tage stilling og bidrage med meninger om livet på Bornholm. Ønsket er at styrke deres demokratiske selvtilid, evner og motivation for at deltage aktivt i samfundsforhold, hvad enten det drejer sig om politik, klima, skole, kultur m.v. Samtidig skal processen resultere i en dokumentation af det levede, lokale ungdomsliv.

I løbet af aftaleperioden udvides konceptet med ungeinddragelse til øens øvrige kulturinstitutioner, som en metode til at styrke kultur- og naturarvens relevans for nutidens unge.

Resultatmål

Indsatsens initiativer skal opfylde følgende målsætninger.

Resultatmål (effekter)
- Øget demokratisk selvtillid og samfundsengagement blandt unge
- Styrkelse af kulturinstitutionernes kompetencer i at nå og involvere unge

Samarbejdspartnere

Indsatsområdet gennemføres i et partnerskab med Bornholms Museum. Arbejdet omfatter et samarbejde med bornholmske privatskoler og folkeskoler, ungdomsuddannelserne på Campus Bornholm samt øens øvrige kulturinstitutioner. Øvrige relevante samarbejdspartnere kan være: Det fælles elevråd på Bornholm, lokale politiske ungdomspartier, unge i foreningslivet, Entreprenørfonden og Arbejdermuseet i København.

Budget og finansieringsplan

Nedenfor ses det årlige budget samt finansiering:

Budget	Beløb i kr.
Projekt: Unge BORNaktivister	180.000
Finansiering	Beløb i kr.
Kulturregion Bornholm	90.000
Kulturministeriet	90.000
I alt	180.000

3.3. Indsatsområde 3. Musikalske fællesskaber

Formål

Indsatsområdet har til formål at give bornholmske børn adgang til et musikalsk fællesskab, der styrker deres musikalske, sociale og personlige evner. Dette indebærer en ambition om at styrke samspillet af faglige kompetencer mellem musiklærere på skoler og kulturskolelærere og skabe et kvalificeret musikpædagogisk miljø, der inspirerer til fordybelse, oplevelse og musikalsk udfoldelse. Endelig skal indsatsen medvirke til, at flere børn og unge bliver musikalsk aktive og engagerer sig i de lokale musikmiljøer.

Indhold

På Bornholm anser vi et rigt musikmiljø for at være en vigtig del af et levende kulturliv. Men de senere år har det musikalske vækstlag på Bornholm oplevet en dalende aktivitet og trange kår. Antallet af elever på kulturskolens musiklinje er stagnerende, og der ses en tendens til, at flere børn stopper, når de når teenagealderen. Et lignende billede tegner sig på Bornholms Ungdomsskole, som oplever faldende tilslutning til deres musikhold. Det tyder på, at der er behov for at styrke bredden i musikkens fødekæde, så der bliver skabt et levende og fremtidssikret musikliv på Bornholm.

I de næste fire år vil Bornholms Kulturskole, Ungdomsskole og øens skoler derfor slå kræfterne sammen og styrke musikundervisningen i skolen, så flere børn får mulighed for at få et mere aktivt og alsidigt kendskab til musik - uanset deres baggrund og ophav. Dette skal ske ved skabe et ø-dækkende samspilsforløb for alle elever i 6. klasse, som skal give eleverne gode musikoplevelser sammen og lyst til at spille musik bagefter. Det regionale spillested Musikhuzet Bornholm inddrages undervejs som facilitator for fælles samspilskoncerter, så børnene får mulighed for at optræde i professionelle rammer.

Resultatmål

Indsatsens initiativer skal opfylde følgende målsætninger.

Resultatmål (Effekter)
- flere børn og unge får større musikforståelse, instrumentkendskab og lyst til at udtrykke sig musikalsk
- styrkelse af netværket inden for børn, unge og musik på Bornholm

Samarbejdspartnere

Indsatsområdet gennemføres i et samarbejde mellem Bornholms Kulturskole, øens folkeskoler og privatskoler, Bornholms Ungdomsskole og Musikhuzet Bornholm.

Budget og finansieringsplan

Nedenfor ses det årlige budget samt finansiering:

Budget	Beløb i kr.
Projekt: <i>Vores musikø</i>	160.000
Finansiering	Beløb i kr.
Kulturregion Bornholm	80.000
Kulturministeriet	80.000
I alt	160.000

Bilag 4. Uddybning af kulturaftalens bevillingsmæssige grundlag og vilkår

Bevilling til indsatsområder

Fordeling af hhv. udlodningsmidler og Kulturregionens egenfinansiering til konkrete projekter fremgår af oversigten nedenfor.

Årlig statslig bevilling fra Puljen til kultur i hele landet (de kulturelle udlodningsmidler) 2021-2024 i kr. (2021-priser)

Indsatsområde	2021	2022	2023	2024
Kulturelle rødder	130.000	130.000	130.000	130.000
Demokratisk dannelse	90.000	90.000	90.000	90.000
Musikalske fællesskaber	80.000	80.000	80.000	80.000
I alt	300.000	300.000	300.000	300.000

Kulturregionens egenfinansiering af projekter 2021-2024 i kr. (2021-priser)

Indsatsområde	2021	2022	2023	2024
Kulturelle rødder <i>Heraf bidrager Skoletjenesten Videnscenter for eksterne læringsmiljøer med 100.000 kr.</i>	252.000	252.000	252.000	252.000
Demokratisk dannelse	90.000	90.000	90.000	90.000
Musikalske fællesskaber	80.000	80.000	80.000	80.000
I alt	422.000	422.000	422.000	422.000

Samlet budget for projekterne 2021-2024 i kr. (2021-priser)

Indsatsområde	2021	2022	2023	2024
Kulturelle rødder	382.000	382.000	382.000	382.000
Demokratisk dannelse	180.000	180.000	180.000	180.000
Musikalske fællesskaber	160.000	160.000	160.000	160.000
Revision	14.000	14.000	14.000	14.000
I alt	736.000	736.000	736.000	736.000

Bilag 5. Organisation, herunder en beskrivelse af balancen mellem politisk ansvar og kulturel sagkundskab

Det stående politiske fagudvalg på fritids- og kulturområdet er politisk styregruppe for kulturaftalen og træffer de overordnede beslutninger vedrørende aftalen. Udvalgsformanden er formand for Kulturregion Bornholm.

Der nedsættes endvidere en administrativ styregruppe bestående af centercheferne eller deres udpegede repræsentanter for hhv. kulturområdet og skoleområdet og de centrale samarbejdspartneres ledere fra de enkelte projekter. Styregruppen har det overordnede ansvar for fremdriften af kulturaftalens initiativer og fungerer som sparringspartner for projektledere/grupper og sekretariatet.

Den administrative og politiske styregruppe understøttes af en sekretariatsfunktion varetaget af sekretariatet for Fritid og Kultur. Sekretariatet har det daglige driftsansvar for kulturaftalen og står for kommunikation og statusopfølgninger samt afrapportering og regnskabsafklæggelse over for Slots- og Kulturstyrelsen.

De enkelte projekter varetages af projektledere i kommunen og af projektledere fra deltagende kulturinstitutioner. Efter relevans og behov nedsættes ad hoc-grupper, der skal varetage rådgivningen og vejledningen under det enkelte projekt.

Bilag 6. Plan for erfaringsudveksling på tværs af kulturregioner og øvrig kommunikation

Overordnet erfaringsudveksling med de øvrige kulturregioner forventes primært at finde sted i forbindelse med møder i den administrative følgegruppe for landets kulturaftaler. Dertil vil relevante resultater blive videreformidlet på tværs af landet via Skoletjenesten (Videnscenter for eksterne læringsmiljøer), som indgår som samarbejdspartner i aftalen.

Generel information om aftalen og projektopfølgninger vil være tilgængelig på kommunens hjemmeside. Endvidere vil den politiske styregruppe for kulturaftalen og kommunalbestyrelsen årligt blive orienteret om status på kulturaftalen og dets projekter.

Endelig forventes det, at projekternes resultater løbende vil blive formidlet i samarbejdspartnerne respektive netværk og digitale platforme.